

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3053/2019. (III. 14.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a Kaposvári Törvényszék 2.Pf.20.986/2017/3. számú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] 1. A személyesen eljáró indítványozó az Alkotmánybírósról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. § alapján nyújtott be alkotmányjogi panaszt.
- [2] Az alkotmányjogi panasz alapjául szolgáló polgári perben megállapított tényállás szerint az indítványozó – a perben felperes – 2012 januárjában vásárolta meg az alperesek közös tulajdonában álló családi házat. Az egyedi központi fűtéssel rendelkező házban a kazán az indítványozó birtokba lépését követően többször meghibásodott. Az indítványozó 2015. január 26-án erről a tényről az I. rendű alperest telefonon tájékoztatta, aki akkor felajánlotta, hogy részt vállal a kazán megjavításának költségeiben, de a még aznap az indítványozónak küldött e-mailben ezzel ellentétes nyilatkozatot tett. Az indítványozó ezután új kazánt szereltetett be a házba, és elvégeztette az ezzel összefüggő munkákat, összesen 674 682 Ft értékben. Ezen összeg megfizetésére az indítványozó 2015 májusában eredménytelenül hívta fel az eladókat, ezért követelését 2015. december 15-én benyújtott fizetési meghagyás kibocsátása iránti kérelemmel érvényesítette. Az alperesek ellentmondása folytán perré alakult eljárásban az indítványozó hibás teljesítésből eredő szavatossági igény jogcímén kérte a fenti összeg és kamatainak megfizetésére kötelezni az alpereseket. Az első tárgyaláson az indítványozó a kisértékű perek szabályaira hivatkozással ítélet meghozatalát kérte a bíróságtól, állítása szerint az I. rendű alperes 2015 januárjában szóban elismerte keresetének jogalapját, követelése összecszerúságát pedig a benyújtott számlákkal bizonyította. Az alperesek a kereset jogalapját és összecszerúságát is vitatták, a felperes által a tárgyaláson csatolt nagy mennyiségű irat tanulmányozására, illetve részletes írásbeli védekezésük előterjesztésére határidőt kértek. Az indítványozó „végső szükségesség” esetére tanúbizonyításra, illetve közmű szolgáltató megkeresésére vonatkozó indítványt terjesztett elő. Az alperesek érdemi ellenkérelmükben a kereset elutasítását arra hivatkozással kérték, hogy az indítványozó szavatossági igényének érvényesítésével elkészt. Az alperesi védekezésre tekintettel az indítványozó másodlagosan követelésének kártérítés jogcímén történő megítélését kérte a bíróságtól.
- [3] Az elsőfokú bíróság a felperes keresetét elutasította. Döntésének indokolása szerint az indítványozó elmulasztotta a szavatossági igényének érvényesítésére a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény rendelkezései alapján nyitva álló határidőt. Az indítványozó kártérítési keresete vonatkozásában a bíróság azt emelte ki, hogy a felperes indítványára meghallgatott tanú nem támasztotta alá, hogy az alperesek jogellenes magatartása folytán merült fel az indítványozónak kára, annak megítélésére pedig, hogy milyen jellegű készülékcseré történt, illetve milyen munkálatok elvégzésére került sor, szakértő kirendelésére lett volna szükség, az indítványozó azonban nem kérte a per során igazságügyi szakértő kirendelését, kereseti kérelme így bizonyítatlan maradt.
- [4] Az indítványozó elsődleges fellebbezési kérelmében az elsőfokú ítélet megváltoztatásával az alpereseknek kereseti kérelme szerinti kötelezését kérte a másodfokú bíróságtól. Állítása szerint az első tárgyaláson az alperesek nem vitatták érdemben a keresetét, bizonyítékot nem nyújtottak be, bizonyítási indítványt nem terjesztettek elő, ezért az elsőfokú bíróságnak már az első tárgyaláson – keresetének helyt adó – ítéletet kellett volna hoznia, a tárgyalást a bíróság jogszabályi felhatalmazás nélkül halasztotta el. Másodlagosan az ítélet hatályon kívül helyezését, és az elsőfokú bíróságnak újabb határozat hozatalára történő kötelezését kérte, mert álláspontja szerint az elsőfokú bíróság nem a kisértékű per szabályainak megfelelően folytatta le az eljárást, a tényállást tévesen és iratellenesen állapította meg, indokolási kötelezettségének nem tett megfelelően eleget. Álláspontja szerint szakértői bizonyításra a bíróság által megjelölt tény- és jogkérdés vonatkozásában nem is lett volna lehetőség, de amennyiben azt a bíróság szükségesnek tartotta, őt az 1/2009. (VI. 24.) PK vélemény szerinti

tartalommal kellett volna tájékoztatnia, ez azonban nem történt meg. Az indítványozó fellebbezésében az eljárás szabálytalansága és elhúzódása miatt kifogást is előterjesztett, melyeket a bíróság elutasított.

- [5] A fellebbezés folytán eljáró Kaposvári Törvényszék ítéletével helybenhagyta az elsőfokú bíróság ítéletét. A másodfokú bíróság szerint az elsőfokú bíróság helyesen állapította meg, hogy az indítványozó szavatossági jogainak érvényesítésével elkésett, és az első tárgyalást követően másodlagosan előterjesztett kártérítési kereset bizonyíthatatlansága tekintetében is osztotta az első fokon eljáró bíróság álláspontját. A másodfokú bíróság szerint nem vitás, hogy az elsőfokú bíróságnak a szakértői bizonyítással kapcsolatos tájékoztatása a tárgyalási jegyzőkönyvben rögzítésre nem került, ugyanakkor az indítványozónak a 9. számú jegyzőkönyvben rögzített válasza („Én úgy gondolom, hogy igazságügyi szakértő perbe vonása teljesen szükségtelen”) azt tanúsítja, hogy a szakértői bizonyítás szükségessége vonatkozásában a tájékoztatásra sor került. A másodfokú bíróság álláspontja szerint az indítványozó a fellebbezésében helyesen hivatkozott a polgári perrendtartásról szóló 1952. év III. törvény (a továbbiakban: régi Pp.) kisértékű perekre vonatkozó szabályainak megsértésére, az elsőfokú bíróságnak ugyanis a kereseti kérelemben rögzítettek tekintetével a szavatossági határidő elmulasztása miatt már az első tárgyaláson el kellett volna utasítania a szavatossági igényt érvényesítő keresetet. A másodfokú bíróság ugyanakkor rámutatott arra, hogy az elsőfokú bíróság az első tárgyalás elhalasztásával az indítványozó által a keresetlevélhez nem mellékelte, csak a tárgyaláson benyújtott nagy mennyiségű iratanyag áttanulmányozására biztosított lehetőséget az alpereseknek, az indítványozó pedig éppen a tárgyalás elhalasztása következtében terjeszthette elő kártérítési igényét. A másodfokú bíróság úgy ítélte meg, hogy mivel a szavatossági igényt érvényesítő keresetet el kellett utasítani, az eljárási szabályok megsértése a per érdemére nem volt kihatással, ezért az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezésére nem volt szükség.
- [6] 2. Az indítványozó a Kaposvári Törvényszék 2.Pf.20.986/2017/3. számú ítélete ellen benyújtott, és felhívásra részben kiegészített, illetve pontosított alkotmányjogi panaszában az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdés, XV. cikk, XXVIII. cikk (1) és (7) bekezdések sérelmére hivatkozott. Sérelmezte, hogy a bíróság a legcsekélyebb mértékben sem törekedett a javára szolgáló tények és bizonyítékok rögzítésére, illetve feltárására, nem bírálta el az általa előterjesztett beadványokat, bizonyítási indítványokat, érveket, bizonyítékokat, az előkészítő irataiban, fellebbezésében, illetve kifogásaiban előadottakat. Állítása szerint a támadott ítélet ténybeli indokolása nem tartalmazza valamennyi bizonyíték számbavételét és mérlegelését, jogi indokolása pedig semmiféle rendelkezést nem tartalmaz az általa felajánlott bizonyítás mellőzése, illetve annak jogszabályi alapja tárgyában. A kisértékű perek szabályainak sérelmét állítva kiemelte, hogy az elsőfokú bíróság törvényi felhatalmazás nélkül halasztotta el az első tárgyalást, és adott határidőt az alpereseknek érdemi ellenkérelmük előterjesztésére. Hangsúlyozta, hogy másodlagosan kártérítés jogcímén előterjesztett keresete vonatkozásában szakértői bizonyításra a releváns tények „tisztázott” volta miatt szerinte nem volt ugyan szükség, de állította, hogy az eljáró bíróságok nem is tájékoztatták a szakértői bizonyítás szükségességéről. Eseti döntésekre hivatkozva arra mutatott rá, hogy amennyiben a szakértői bizonyítás elmaradása a tájékoztatás hiányára vezethető vissza, az olyan lényeges eljárási szabálysértésnek minősül, amely az elsőfokú eljárás megismétlését teszi szükségessé. Az indítványozó szerint a másodfokú bíróság azzal, hogy lényeges eljárási szabálysértések ellenére helybenhagyta az elsőfokú ítéletet, az esélyegyenlőséghez, a tisztességes eljáráshoz, a hatékony jogorvoslathoz és a jogbiztonsághoz való jogának sérelmét okozta.
- [7] Az Alkotmánybíróságnak az Abtv. 56. §-a alapján először azt kellett vizsgálnia, hogy az alkotmányjogi panasz a befogadhatóság törvényi feltételeinek megfelel-e. Az Abtv. 27. §-a értelmében az ügy érdemében hozott, vagy a bírósági eljárást befejező egyéb döntéssel szemben csak akkor van helye alkotmányjogi panasznak, ha az indítványozó a jogorvoslati lehetőségeit már kimerítette, vagy jogorvoslati lehetőség nincs számára biztosítva. E rendelkezésre figyelemmel az Alkotmánybíróság előjáróban rögzíti, hogy a panasz befogadhatóságának vizsgálatát az indítványnak a másodfokú ítéletre vonatkozó részei alapján folytatta le, és arra a megállapításra jutott, hogy a panasz az alábbiak miatt nem felel meg a törvényi követelményeknek.
- [8] Az alkotmányjogi panasz befogadhatóságának egyik feltétele, hogy az indítványozó Alaptörvényben biztosított jogának sérelmére hivatkozzon [Abtv. 27. § a) pont]. Az Alkotmánybíróság töretlen gyakorlata szerint „a jogbiztonság önmagában nem Alaptörvényben biztosított jog, így a B) cikk (1) bekezdésének a sérelmére alkotmányjogi panaszt csak kivételes esetben – a visszaható hatályú jogalkotás és jogalkalmazás, valamint a felkészülési idő hiánya esetén – lehet alapítani” {3051/2016. (III. 22.) AB határozat, Indokolás [14], továbbá például: 3167/2016. (VII. 22.) AB végzés Indokolás [13], 35/2017. (XII. 20.) AB határozat, Indokolás [14]; 3059/2018. (II. 20.) AB végzés, Indokolás [7]}. Az indítványnak a B) cikk (1) bekezdésének sérelmét állító eleme az előbbi

kritériumok egyikének, így az Abtv. 27. § a) pontjában meghatározott törvényi feltételnek sem felelt meg, ezért érdemi vizsgálatára nem kerülhetett sor.

- [9] Az Abtv. 52. § (1) bekezdése értelmében az indítványnak határozott kérelmet kell tartalmaznia. A kérelem akkor határozott, ha egyértelműen megjelöli az Abtv. 52. § (1b) bekezdés a)–f) pontjaiban foglaltakat. Az (1b) bekezdés e) pontja szerint az indítványnak indokolást kell tartalmaznia arra nézve, hogy a sérelmezett bírói döntés miért ellentétes az Alaptörvény megjelölt rendelkezésével.
- [10] Az Alkotmánybíróság főtitkára az eljárás előkészítő szakaszában felhívta az indítványozó figyelmét arra, hogy alkotmányjogi panasz nem tartalmaz alkotmányjogi érvekkel alátámasztott indokolást, ezért őt hiánypótlásra hívta fel és tájékoztatta a hiánypótlás elmaradása vagy nem megfelelő volta esetén alkalmazandó jogkövetkezményről. Az indítványozó határidőben ugyan, de csak formálisan tett eleget a felhívásnak, a támadott bírói döntés alaptörvény-ellenességét alátámasztó, alkotmányjogilag értékelhető indokolást, érvelést a kiegészítő beadvány sem tartalmaz. Az indítványozó a másodfokú ítélettel szemben továbbra is általánosítva fogalmaz törvényességi kifogásokat, eljárási szabálysértéseket, így például nem nevesítette előkészítő iratainak, jogszabályi hivatkozásainak figyelmen kívül hagyott tartalmát, el nem bírált kérelmeit, érveit, bizonyítási indítványait, kifogásait, fellebbezését. Az általánosításnak ez a szintje önmagában abban az esetben tenné lehetetlenné a panasz érdemi vizsgálatát, ha az Alkotmánybíróságnak lenne hatásköre a bírói határozatok törvényességének felülbírálatára. Az Alkotmánybíróság azonban jelen ügyben is hangsúlyozza: „[a]z Alkotmánybíróság az Alaptörvény 24. cikkének (1) bekezdése alapján az Alaptörvény védelmének legfőbb szerve. A (2) bekezdés d) pontja fogalmazza meg, hogy az Alkotmánybíróság alkotmányjogi panasz alapján felülvizsgálja a bírói döntésnek az Alaptörvénnyel való összhangját. A bírói döntéseknek kizárólag az alkotmányossági szempontú vizsgálata tartozik a testület hatáskörébe. [...] A bírói döntés elleni alkotmányjogi panasz azonban nem tekinthető a bírósági szervezeten belül jogorvoslattal (már) nem támadható bírói határozatok által okozott valamennyi jogsérelem orvoslása eszközének. [...] [A]z Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panaszon keresztül is az Alaptörvényt, az abban biztosított jogokat védi. Önmagukban azonban a rendes bíróságok által elkövetett vélt vagy valós jogszabálysértések nem adhatnak alapot alkotmányjogi panasznak. Egyébként az Alkotmánybíróság burkoltan negyedfokú bírósággá válna” {3268/2012. (X. 4.) AB végzés, Indokolás [28]; 3241/2013. (XII. 21.) AB végzés, Indokolás [13]}.
- [11] Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az indítványozó felhívás ellenére sem teremtett kapcsolatot, mutatott be összefüggést az általa kifogásolt eljárási szabálysértések és a megsérteni vélt alaptörvényi rendelkezések között. Ez utóbbiakat vagy csak megjelölte (XV. cikk), vagy annak tartalmát korábbi alkotmánybírói döntésekből, tanulmányokból vett idézetekkel határozta meg. Az indítványozó tisztességes eljáráshoz, illetve a jogorvoslathoz való alapjogának a támadott ítélet által okozott sérelmét az indítvány nem mutatja be, nem fogalmaz meg olyan egyedi alkotmányossági problémát, amely az Alkotmánybíróság vizsgálatának tárgya lehetne [Abtv. 52. § (2) bekezdés]. A megsérteni vélt alaptörvényi rendelkezések sérelmének állítása azonban önmagában nem alapozza meg az alkotmányossági vizsgálatot, ehhez az is szükséges, hogy az indítványozó bemutassa a támadott bírói döntés és a megjelölt alaptörvényi rendelkezés tartalma közötti ellentétet, azaz a támadott ítélet által okozott alapjogi sérelmet.
- [12] Alkotmányossági összefüggéseket bemutató, érdemi vizsgálatot megalapozó indokolást azonban az indítvány nem tartalmaz, az Alkotmánybíróság gyakorlata szerint pedig „[i]ndokolás hiányában a kérelem nem felel meg határozottság Abtv. 52. § (1b) bekezdésében írt követelményének, annak elbírálására nincs lehetőség” {34/2014. (XI. 14.) AB határozat, Indokolás [212]}.
- [13] 3. Mindezekre tekintettel az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panaszt – figyelemmel az Abtv. 27. § a) pontjában és az 52. § (1b) bekezdés e) pontjában foglaltakra – az Alkotmánybíróság Ügyrendjének 30. § (2) bekezdés h) pontja alapján visszautasította.

Budapest, 2019. március 5.

Dr. Hörcherné dr. Marosi Ildikó s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Dienes-Oehm Egon s. k.,
előadó alkotmánybíró

Dr. Horváth Attila s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Salamon László s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Szabó Marcel s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/65/2018.

